

ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΠΡΟΘΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΕΡΚΥΡΑ

Περιεχόμενα

Δ. Γαλάνη. Όλοσέλιδη Εικόνα. Σελ. 137
 Είρ. Δευτρινεύ. Διπλοπρόσωπη ήθικη
 (διάλογος).
 Α. Μανούσου. Τοῦ γέρου τὰ κανάκια
 (διήγημα.)
 Έλ. Θεοτόκη. Ὁ Φονιάς (διήγημα) με
 εἰκ. Μ. Ζαβιτζιάνου Σελ. 145
 Μ. Ζαβιτζιάνου. Ἀρβαντίτισσα εἰκ. Σελ. 151

Μ. Ζαβιτζιάνου. Πρόσφυγας (ποίημα καὶ
 εἰκόν. ὀλοσέλ.) Σελ. 152
 Baudelaire. Ὁ Τρελλὸς καὶ ἡ Ἄ-
 φροδίτη (πεζὸ, ποίημα)
 μεταφρ. Π. Φλαγγίνη
 Maupassant. Μία ἐγδίκηση (διήγημα
 μεταφρ. Σπ. Λευτεριάτη)
 Νέα βιβλία.
 Πίνακας Α'. Τόμου.

ΚΕΡΚΥΡΑ
 ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ Σ. ΛΑΝΤΖΑ
 1916.

ΠΗΤΑΧΤΗΣ ΚΟΥΒΕΡΤΗΣ

ΔΙΠΛΟΠΡΟΣΩΠΗ ΗΘΙΚΗ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Ἐμπορικό γραφεῖο. πού δείχνει καί στίς μικρότερες λεπτομέρειες τὸ νιόπλουτο. Ὁ Κορ Λερίδης, πενηντάρης, χοντρός, φρεσκοξυρισμένος, μὲ ὕφος ἀνθρώπου εὐχαριστημένου ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, εἶναι καθισμένος μπρὸς τὸ τραπέζι του καὶ κάνει λογαριασμούς. Ἄνοιγει ἡ θύρα καὶ μπαίνει ἡ θυγατέρα του, κορίτσι δεκαεφτά χρόνων, καλοντυμένο, τσαγπίνικο, ζωηρό, πεταχτό, γιομάτο ὑγεία, μὰ πού τὰ χοντρά της χέρια καὶ κάποια κινήματά της δείχνουν ὀλοφάνερα πὼς καμιά ἀρχοντιά δὲ συγγενεὺει μαζί της.

NINETA — Μπαμπᾶ, ἄφησε μιὰ στιγμή τὴ δουλειά σου κι' ἄκουσέ με.

Κορ ΛΕΡΙΔΗΣ. (Γελώντας). — Πῶ, πῶ! τί ὕφος! Ἐχεις νὰ μου πεῖς τί-πιττα σοβαρό;

NINETA. — Σοβαρό ὄχι, εὐχάριστο. Μ' ἔστειλε ἡ Μμαχὰ νὰ σοῦ δείξω αὐτὴν τὴν πρόσκληση, πού λάβουμε τώρα πρὶν βγοῦμε ἀπὸ τὸ σπίτι. Περνώντας γιὰ νὰ πᾶμε στὰ μαγαζιά ἤρθα νὰ σοῦ τὴ φέρω, γιὰ νὰ μᾶς πεῖς τί ἀπάντηση θέλεις νὰ δώσουμε.

Κορ ΛΕΡΙΔΗΣ. — Τί πρόσκληση εἶναι;

NINETA. — Γιὰ νὰ λάβω μέρος στὸν ἔρανο, πού γένηται πάντα στίς 21 Φλεβαρίου — μέρα πού πέρασε τὰ Γιάννενα — γιὰ τὴν περιθαλψή. Θὰ πᾶνε ὅλες οἱ κυρίες καὶ τὰ κορίτσια τοῦ καλοῦ κόσμου καὶ θὰ μαζεύουν γιὰ τίς χήρες καὶ τὰ ὄρφανά τοῦ πολέμου τίς δεκαετίσες τοῦ κοσμάκη.

Κορ ΛΕΡΙΔΗΣ. — (Ἀφίνοντας τὴ δουλειά του, μ' ἐνδιαφέρο). Καί ποιοὺς σ' ἐκαλεῖ;

NINETA. — Ὁ Νομάρχης, ἔκαμε μιὰν ἐπιτροπὴ ἀπὸ διάφορες κυρίες. Περίμενε νὰ σοῦ διαβάσω τὰ ὀνόματά τους. (Διαβάσει.) Κᾶ Ἀρχοντάκη, Κᾶ Ὀμορφίδη, Κᾶ Πλουτάκη, Κᾶ Περηφανίδη, Κᾶ

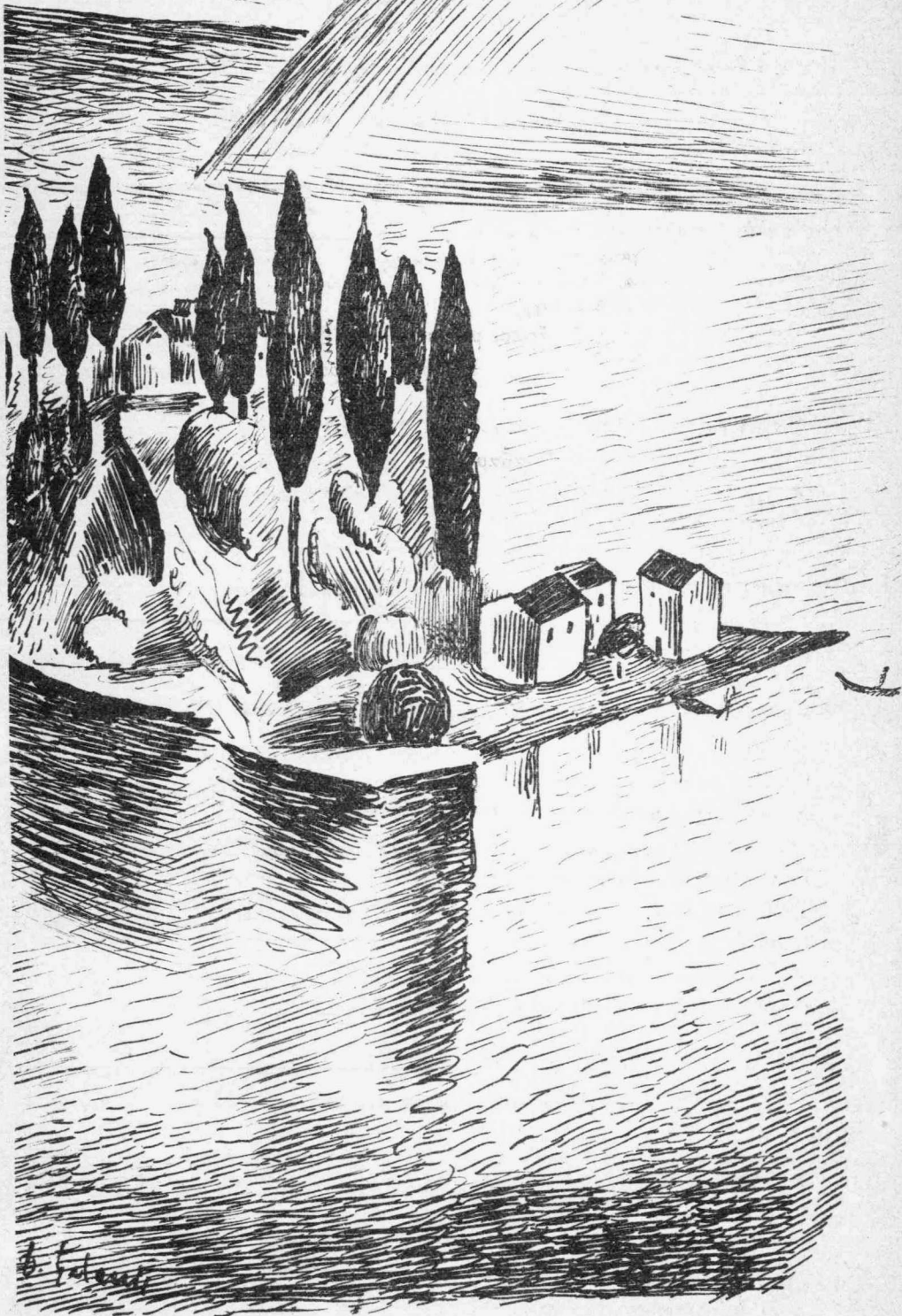
Κορ ΛΕΡΙΔΗΣ. (Διακόφοντας). — Καλά, καλά, κατάλαβα, ὅλος ὁ καλῆτερος κόσμος. Καί σὲ καλοῦν καὶ σένα;

NINETA. (Δείχνοντάς του τὴν πρόσκληση). — Νά, κύτταξε, δὲν εἶναι τὸνομά μου αὐτό;

Κορ ΛΕΡΙΔΗΣ. (Μὲ χαρούμενο χαμόγελο). — Πάντα τὸλεγα, πὼς σιγά, σιγά, θὰ κατορθώναμε ν' ἀνακατωθῶμε μὲ τὴν ἀριστοκρατία! Πολὺ μ' εὐχαριστεῖ αὐτό.

NINETA. — Λοιπὸν νὰ γράψω, πού δέχομαι;

Κορ ΛΕΡΙΔΗΣ. — Καὶ ρωτᾶς ἀκόμα; Ν' ἀρνηθεῖς νὰ φανεῖς στὸ δρόμο

B. Galassi

μέ τους καλύτερους του τόπου μας! Ἡ πρόσκληση αὐτὴ μοῦ φαίνεται οὐρανοκατέβατη.

NINETA. — Καὶ μένα· εἶμαι γιομάτη χαρά.

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. — Μὰ πρέπει κιόλας νὰ κάμουμε τὴ φιγούρα μας. Ἄν σὲ καλοῦν ἐσένα, ἐγγονή — ἐδῶ ποῦ τὰ λέμε — ἐνὸς ὑπέρετη κοφενείου καὶ μίας πλύστρας, γιατί τὸ κάνουν; γιὰ τὰ χρήματά σου. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τοὺς δειξοῦμε, πῶς μποροῦν νὰ βραβεύονται ἀπάνου σ' αὐτά.

NINETA. — Καὶ τί θὰ κάμουμε γι' αὐτό;

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. Νὰ γράψεις ποῦ δέχεται νὰ λάβεις μέρος στὸν ἔρανο καὶ μαζῆ μὲ τὸ γράμμα σου νὰ στείλεις καὶ πεντακόσιες δραχμὲς στὴν Ἐπιτροπή, δική σου ξεχωριστὴ προσφορά. Αὐτὸ θὰ κάμει μιὰ λαμπρὴ ἐντύπωση κ' ἔτσι ἀπὸ τώρα κ' ὀμπρὸς τίποτα φιλανθρωπικὸ δὲ θὰ γένηται, χωρὶς νάχεις καὶ σὺ τὴ θέση σου μαζῆ μὲ τοὺς πρώτους τοῦ τόπου.

NINETA. Μὰ, Μπαμπᾶ, πεντακόσιες δραχμὲς δὲν εἶναι πολὺ;

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. (Μὲ ὕφος ἱεροκήρυκα). — Ὅχι, παιδί μου, ποτὲ νὰ μὴ βροίσκες ποῦ δίνεις πολλὰ, ὅταν πρόκειται ν' ἀνακουφίσεις μὲ τὰ χρήματά σου γῆρες καὶ ὀρφανά! Τόπε κ' ὁ Χριστὸς μας, ποῦ ὅποιος ἐλεεῖ τοὺς φτωχοὺς δανεῖζει τοῦ Θεοῦ.

NINETA. (Γελῶντας). — Μὲ ἄλλα λόγια, Μπαμπᾶ, ὁ Θεὸς τὰ ἐπιστρέφει.

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. — Καὶ μὲ τόσο μάλιστ'α.

NINETA. (Ὅπως καὶ πρὶν). — Λοιπὸν ἀπὸ κεῖνα τὰ χρόνια παίζει ρολοὶ ἡ τοκογλυφία;

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. (Μὲ κωμικὴ σοβαρότητα). — Μὴν ἀστετεύεσαι, ὅταν σοῦ μιῶ σοβαρά. Πάντα νὰ θυμᾶσαι, Νινέτα, τὰ λόγια μου. Κάθε φτωχὸς εἶναι ἀδερφός μας· κ' ὅπως δὲν ἀφίνομε τ' ἀδέρφια μας νὰ υποφέρουν, δὲν πρέπει ν' ἀφίνομε οὔτε τοὺς φτωχοὺς. Σὲ κάθε τους ἀνάγκη, σὲ κάθε τους στενοχώρια πρέπει νὰ μᾶς βλέπουν στὸ πλάι τους. Μὲ κατάλαβες;

NINETA. Ναι, μὰ τώρα λίγο δὲν εἶπες, ποῦ δίνεις τίς πεντακόσιες δραχμὲς γιὰ νὰ κάμουμε τὴ φιγούρα μας;

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. — Βίσαι ἀνόητη! Ὅταν κάνουντ'α μιὰ θεάρεστη πράξη, ὅπως εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη, μποροῦμε νὰ βοηθήσουμε καὶ τὴν κοινωνικὴ προαγωγή μας τόσο τὸ καλῆτερο. Δουλεύουμε διπλά.

NINETA. — Μὴ θυμώνεις, μπαμπᾶ, σὺ ἔχεις πάντα δικηο.

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. — Φυσικὰ ἔχω πάντα δικηο· ἂν δὲν ἤμουν ἕνα γερὸ κεφάλι, δὲ θὰ γενόμουν'α ὅ,τι ἔγιν'α.

NINETA. — Ἐλαβες καὶ τύχη, μπαμπᾶ.

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. — Δὲ λέω, μὰ νὰ ἴδεις καὶ ποῦ θὰ φτάσω· ἀκόμα δὲν εἶδες τίποτα.

NINETA. — Ὅθ' ἴδω κ' ἄλλα;

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ (Εμπιστευτικά). — Ναι, παιδί μου, τὸ μπαμπᾶ σου βουλευτὴ. Μὲ θελοῦν ὅλα τὰ κόμματα καὶ μὲ παρακαλοῦν νὰ μὲ πάρουν ὑποψήφιο κ' οἱ δύο συνδυασμοί. Ἐρεῖς, οἱ ἐκλογές θελοῦν παράδες, κ' οἱ παράδες (δείχνει τὴ τρέπη του) εἶναι δῶ.

NINETA. — Καὶ σὺ μὲ παῖον θὰ πᾶς;

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. — Μὲ κείνον ποῦ ἔχει περισσότερες πιθανότητες νὰ πιτύχει.

NINETA. — Μὰ προχτές ἔλεγες, σὲ κάποιους ποῦ εἶχαν ἔρθει σπίτι, ποῦ ὁ πολιτευόμενος πρέπει νάχει ἀρχές καὶ ν' ἀκολουθεῖ ἕνα σύστημα.

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. — Ναι... ναι... δὲ λέω... ναι, μὰ γιὰ νὰ ἐφκρυνώσαι τίς ἀρχές του πρέπει νὰ πιτύχει. Καὶ γῶ πάω μὲ τοὺς δυνατώτερους. Αὐτὸ εἶναι τ' ὀλιγώτερο, ποῦ ἀπαιτεῖ ἡ ἐξυπνάδα.

NINETA. (Μὲ πονηρὸ χαμόγελο). — Καὶ ποιές εἶναι οἱ ἀρχές σου, μπαμπᾶ;

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. (Σεροβήχοντας). — Πολλὰ μοῦ ζητᾶς· ἕνα μονόχα σοῦ λέω, (μὲ ὕφος ρητορικὸ) ποῦ παντοτεινὴ σκέψη θάχω, πῶς ν' ἀνακουφίσω τὴ λαϊκὴ τάξη.

NINETA. (Χτυπώντας τὰ χέρια). — Μπράβο, μπράβο, μπαμπᾶ. Πάω τώρα νὰ γράψω τὸ γράμμα καὶ νὰ σοῦ τὸ στείλω, γιὰ νὰ βάλεις μεσα τὰ χρήματα.

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. — Ναι, θὰ τὸ στείλω μὲ τὸν ὑπαλληλό μου, γιὰ νάσαι τὸ στάλσιμο πρὸς ἀρχοντικὸ. Πρόσεξε νὰ γράψεις σὲ ἐπιστολόχαρτο τοῦ λούσου, κύτταξε νάσαι καὶ μυρωδάτο. Νὰ μὴ λησμονᾶμε σὲ τί χέρια θὰ πᾶει τὸ γράμμα σου.

NINETA. — Αὐτὰ θὰ τάκανα καὶ χωρὶς νὰ μοῦ τὰ πεις. (Γελῶντας). Φαντάσου γιὰ μιὰ στιγμὴ, μπαμπᾶ, νὰ ζοῦσε ἡ Γιαγιά καὶ νὰ μ' ἐβλεπε σιμὰ στὶς κυράδες, ποῦ τοὺς ἐπλενε τὰ ροῦχα!

Κος ΛΕΡΙΑΔΗΣ. (Φοβισμένα). — Σούτ, μὴν τὸ ξαναπεις! Τὴν ἐργασία ποῦ ἔκανε ἡ Γιαγιά σου πρέπει νὰ τὴ λησμονήσουμε, Νινέτα. Αὐτὸ θάσαι τὸ πρῶτο ἄρθρο...

NINETA. (Διακόφοντας). — Ποῦ θὰ βάλεις τὸ ἐκλογικὸ σου πρόγραμμα;

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. (Γελώντας.) — Είσαι ένα κουτοπόνηρο διαβολάκι, φίλησέ με τώρα και πήγαινε.

NINETA. (Φιλώντας τον.) — Γειά σου, μπ.μπ. — φεύγω.

ΣΚΗΝΗ Β΄

Τη στιγμή που η Νινέτα ανοίγει τη θύρα για να φύγει, απαντιέται με μιὰ γυναίκα είκοσι-οχτώ χρόνων. Ἡ μορφή της δείχνει, που κάποτε θα στάθηκε ὁμορφή, μὰ τὰ βάσανα κ' οἱ πίκριες ἔδιωξαν τὴ νεότητὴ ἀπὸ τὸ μαρμαμένο της πρόσωπο, που διατηρεῖ πάντα μιὰ μελαγχολικὴ γλυκάδα. Βαστάει ἀπὸ τὸ χέρι: ἓνα παιδάκι ὡς ἕξη χρόνων ἀρρωστιάσικο καὶ χλωμό, που μὲ δυσκολία καὶ σὰν κουρασμένο περπατῆ. Ἡ Νινέτα ρίχνοντάς της μιὰ βιαστικὴ ματιά προσπερνάει καὶ φεύγει ἀφίροντας μερικὲς νότες ἀπὸ τὴν Εὐὰ τοῦ Λέγαρ. Ὅταν ἐκλείσει ἡ θύρα, ἡ γυναίκα προχωρεῖ καὶ βρῖσκέται ἀντιμέτωπη μὲ τὸν Κο Λερίδη, που ἀφοῦ τὴν κυτᾶζει ἐξεταστικὰ ἀρτίνει ἓνα ἐπιφώνημα.)

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. — Σὺ, Λουίζα;

ΛΟΥΙΖΑ. — Ἐγὼ ναί, δὲ μὲ περιμένεις βέβαια· δὲν ξέρω πὼς κατάφερες νὰ μὲ ἀναγνωρίσεις.

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. (Ἀνίσχυα.) — Καὶ τί ἤρθες νὰ κάμεις ἐδῶ;

ΛΟΥΙΖΑ. — Τί ἤρθα νὰ κάμω; Νὰ σοῦ φέρω τὸ παιδί σου καὶ νὰ σοῦ δεῖξω τὸ φάντασμα ἐκείνης, που σὺ τὴν ἀφανίσεις μὲ τίς ψευτιές σου.

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. (Χωρὶς νὰ τὸ κυτᾶσει.) — Τὸ παιδί μου;

ΛΟΥΙΖΑ. — Ναί· τὸ παιδί σου. Γεννήθηκε ἑπτὰ μῆνες ἔπειτα που ἔφυγες ἀπὸ τὴν Πόλη. Σοῦ τῆγραψα, ἀλλὰ πιά εἶχες βαρεθεῖ νὰ σκοτίζεσαι γιὰ μιὰν ἰδιοτροπία σου τῆς στιγμῆς.

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. (Μὲ σαρκασμό.) — Ἄν πιστεύεις, που ὁ κόσμος φροντίζει γιὰ τὰ παιδιὰ του τὰ ὄχι νόμιμα!...

ΛΟΥΙΖΑ. Κι' ἂν πρὶν τὸ πιστεῦσα, τώρα ἔμαθα νὰ μὴν τὸ πιστεύω. Μὰ τὸ παιδί αὐτὸ δὲ θὰ ῥχόντανε στὸν κόσμο, ἂν ἡ δυστυχισμένη ἐκείνη που εἶναι μὲνα του, ἤξερε πὼς αὐτὸς που τῆς ὑπόσχονταν μὲ τὸ γάμο νὰ νομιμοποιήσει τὴν ἀγάπη του, ἦτανε παντρεμένος. Ἡμουν νεά, ἀμάθητη ἀπὸ τίς πονήριες τοῦ κόσμου καὶ φτωχὴ ἤρθες ξένος, γιὰ ἐμπορικὴ σου δουλειὰ στὴν Πόλη, ἔμεινες μόνο λίγους μῆνες, δὲ σὲ ἤξερα καὶ πιστεψα σὲ κάθε σου ὑπόσχεση, που ἄνοιγε γιὰ μένα στὴ γῆς τὴν παράδεισο.

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. — Ἄν ἦσουν φρόνιμη, δὲ θὰ εἶχες ἀκούσει τὰ λόγια μου.

ΛΟΥΙΖΑ. — Τώρα τὸ ξέρω· κατάρφες νὰ μὲ γελᾶσεις, ὅπως κατάρφες νὰ γίνεις ἑκατομμυριούχος.

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. — Δὲ σοῦ δίνω τὸ δικαίωμα νὰ μὲ κρίνεις. Ἐπειτα οἱ στιγμὲς μου εἶνε μετρημένες, πὲς μου, τί μὲ θέλεις.

ΛΟΥΙΖΑ. — Εἶναι τόσο φοβερὴ ἡ θέση μου, που δὲν εἰζέρω πὼς ν' ἀρχίσω. Ἐλπίζω, που ὅταν θὰ μὲ ξανάβλεπεις, θ' ἔνοιωθεις τὸ λιγώτερο λίγη ψυχοπόνοια γιὰ κείνην, που κάποτε ἀγάπησες. Βλέπω, που καὶ σ' αὐτὸ γελᾶσθηκα. Ὅτι κι' ἂν εἶχα — ἔπειτα ἀπὸ τὸ πάθημά μου μου κλείσθηκε κάθε θύρα κ' ἦτανε βαρύτερος ὁ ἀγῶνας γιὰ τὸ ψωμί — τὸ πούλησα, γιὰ νὰ κάμω τὸ ταξίδι ἀπὸ τὴν Πόλη ὡς ἐδῶ, ἡ ἀνότητι! Τὸ παιδί μου γεννημένο κι' ἀναθρεμμένο ἀπὸ μένα, πάντα μὲ τὸ δάκρυ καὶ τὸ στεναγμὸ, μὲγάλωσε σὰν τὰ δειντράκια που τοὺς λείπει ὁ ἀγέρας καὶ ὁ ἥλιος. Χλωμὸ κι' ἀρρωστημένο, κύτταξέ το, κάνει πόνο...

(Αὐτὴν τὴ στιγμή ἀνοίγει ἡ θύρα καὶ μπαίνει ὁ γραμματέας τοῦ Κο Λερίδη.)

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. — Τί θέλεις;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ. — Εἶναι ὁ συντάχτης τοῦ Μηνύτορα καὶ σὰς παρακαλεῖ νὰ τὸν δεχτεῖτε.

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. — Κάμει τον νὰ περιμένει.

(Ὁ Γραμματέας φεύγει.)

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. — Βλέπεις που οἱ στιγμὲς μου εἶναι μετρημένες;

ΛΟΥΙΖΑ. — Καὶ δὲν ἔχεις καιρὸ οὔτε νὰ πονέσεις· τὸ βλέπω! Μὰ θάμαι σύντομη. Δὲν ἤρθα γιὰ μένα, ἤρθα γιὰ τὸ δυστυχισμένο τοῦτο πλάσμα καὶ σοῦ ζητῶ σένα, που τοῦδωκες τὴ ζωὴ, νὰ τὸ βοηθήσεις νὰ τὴ διατηρήσει. Εἶσαι πλούσιος. Ἀσφάλισέ του τὴν καθημερινὴ του τροφή — χωρὶς αὐτὴ θὰ πεθάνει, — δὲ σοῦ ζητῶ τίποτα περισσότερο. Ἐχεις θυγατέρα — τὴν εἶδα, νὰ σοῦ ζήσει! — καὶ θὰ νοιώθεις, ἀφοῦ γιὰ κανένα ἄλλο αἶσθημα δὲν εἶσαι ἱκανός, τί θὰ πεῖ λαχτάρα παιδιοῦ.

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. (Ψυχρά.) — Γι' αὐτὸ ἴσα-ἴσα δὲ μοῦ ἐπιτρέπεται ν' ἀφαιρέσω τῆς κόρης μου ὅ,τι τῆς ἀνήκει.

ΛΟΥΙΖΑ. — Μὲ ἄλλα λόγια ἡ δυστυχία μου δὲν ἔχει μέτρο. (Σφίγγει τὸ παιδί ἀπάνου της μ' ἓνα βαλὺ στεναγμὸ.) Παιδί μου, καμάρι μου.

Κος ΛΕΡΙΔΗΣ. — Δὲ θέλω ὅμως νὰ σκεφτεῖς, πὼς εἶμαι κι' ἀναισθητος, ἀφοῦ ἤρθες, δὲ θὰ φύγεις μὲ τὰ χέρια ἄδεια. (Ἀνοίγει τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου του καὶ βγάζει δύο ἑκατοστάρια.) Νὰ, ἐδῶ εἶναι διακόσιες δραχμὲς, πάρε τες, δικές σου, μὰ νὰ μὴν ξενάρθεις.

ΛΟΥΙΖΑ. (Μὲ τὰ δάκρυαστὰ μάτια καὶ μὲ ἀκράτητη περιφρόνηση.) — Κράτησε τὰ χρήματά σου, δὲν ἤρθα δῶ γιὰ ἐλεημοσύνη. Τὸ παιδί μου θὰ σταθῶ ἄξια νὰ τὸ ζήσω καὶ μοναχὴ μου. Μοῦμαθες, πὼς μονάχα μὲ τὴν ἡθικὴ ἀναισθη-

σία πάλι κανείς μπροστά. "Όταν τὰ χέρια μου κουραστοῦν κι' ἀποκάμουν, μοῦ μένει τὸ κορμί, θὰ βρῶ νὰ τὸ πουλήσω πάντα σὲ πῶς καλοσυνειδητοὺς ἀπὸ σένα. (Ἀρπάζει μὲ δύναμη τὸ παιδί της στὴν ἀγκαλιά καὶ φεύγει.)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

(Ὁ Κο; Λερίδης μένοντας μόνος μὲ χαμόγελο ποῦ δείχνει ἀνακούφιση, ξαναφυλάει τὰ χρήματα στὸ συρτάρι τοῦ γραφείου.)

Κο; ΛΕΡΙΔΗΣ (Χτυπάει τὸ κουδούνι.) — "Ἔτσι εἶναι ὅλες οἱ γυναῖκες πάντα τραγικές! Δὲν εἶμαι οὔτε ὁ πρῶτος, οὔτε ὁ ὕστερος. Ἄς ποῦμε ποῦ ἡ σημερινὴ μοῦ λέει διακόσιες δραχμὲς κέρδος.

(Μπαίνει ὁ Γραμματέας του.)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ. — Μὲ ζητήσατε;

Κο; ΛΕΡΙΔΗΣ. Ναι. Ξέρεις τί σκεφτόμουν; Ποῦ θ'ἔτανε καλλίτερα νὰ μιλήσεις σὺ μὲ τὸ συντάχτη τοῦ Μηνῦταρα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ. — Τί θέλετε νὰ τοῦ πῶ;

Κο; ΛΕΡΙΔΗΣ. — Πῶς ἀγοράζω διακόσια φύλλα τῆς ἐφημερίδας του γιὰ νὰ τὴν ὑποστηρίξω. Ἄν θέλει—αὐτὸ θὰ καμωθεῖς, πῶς εἶναι ἰδέα δική σου—μπορεῖ στὴν εἰδησεολογία νὰ γράψει, πῶς ἡ δεσποσύνη Λερίδη ἔστειλε πεντακόσιες δραχμὲς στὸν ἔρανο γιὰ τὴν Περιθαλψή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ. (Μὲ ἀνυπόφερτο ὕφος, κόλακα.) — Νὰ γραφεῖ μιὰ τέτοια προσφορά μόνο σὰν εἰδηση μοῦ φαίνεται λίγο. Γιὰ τὸν τραπεζίτη Λερίδη πολλὰ ἐπαινετικά θὰ μπορούσαν νὰ γραφοῦν.

Κο; ΛΕΡΙΔΗΣ. — Ἄφου ἐπιμένεις, δὲ λέω ὄχι, σὺ ξέρεις. Γράψε ἓνα ἀρθροδάκι, ἀλλὰ κύτταξε νὰναι χτυπητό. Παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὴν προσφορά τῆς κόρης μου, μπορεῖς νὰ τονίσεις ὀλάκαιρη τὴ φιλανθρωπική μου δράση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ. — Θὰ κάμω τὸ καλλίτερο, γι' αὐτὸ νᾶστε βέβαιος.

Κο; ΛΕΡΙΔΗΣ. — Καὶ δὲ θὰ γράψεις ψέμα, ἂν πεις, πῶς ἡ δυστυχία βρίσκει πάντα σὲ μένα ἓναν προστάτη κι' ἡ ὀρφάνεια ἓναν πατέρα....

ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ ΤΑ ΚΑΝΑΚΙΑ

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, μεγάλη Παρασκευὴ, ὁ γέρω Φήμιος καὶ ἡ νοικοκυρά του ἡ κυρὰ Χρυσὴ ἐκάθησαν γιὰ τὸν τύπο στὸ τραπέζι νὰ φᾶνε ψωμί. Κοιμάτι αὐγοτάραχο, δύο ἐλγές, ὀλίγος χαλβάς ἀπάνου σὲ ἀστρωτο τραπέζι, χωρὶς κρασί, χωρὶς πολυτέλεια, ὅπως τᾶφερε ἡ ὥρα σύμφωνα μὲ τὶς θρησκευτικὲς παράδοσες.

Τὸ φαί τῆς μεγάλης Παρασκευῆς εἶναι λιτό, πένθιμο, λιγιστό. Ἡ χριστιανικὴ συνείδηση δὲν ἐπιτρέπει ἀπόλαψες μπροστὰ στὴν εἰκόνα τοῦ θεοῦ μαρτύριου καὶ ἡ ὀρθόδοξη οἰκογένεια στὴ διαταγὴ αὐτὴ ἀπὸ χρόνια πολλὰ κλίνει χωρὶς παρατήρησες καὶ χωρὶς καμία συζητήση.

"Όταν ἡ ὑπηρετριά του σπιτιοῦ ἡ Ἀσημίνα τοὺς εἶπε. «Ὅριστε στὸ τραπέζι» — οἱ δύο γέροι ἐσηκώθηκαν σιγὰ σιγὰ, ἐπῆραν τὸ δρόμο τῆς τραπεζαρίας μὲ τὴ φανερὴ ἐκείνη ἀνορεξία ποῦ ἀκολουθεῖ τὸν καθένα, ἔταν πηγαινέι σὲ μέρος ποῦ ξέρει πῶς καμία δὲν τὸν περιμένει εὐχαρίστηση.

Ὁ Φήμιος μπροστὰ, τὸν ἀκολούθει ἡ Χρυσὴ καὶ οἱ δύο σκεδρωμένοι, ἀδύνατοι ἀπὸ γερᾶματα, σὰ βαρεμένοι ἀπὸ μιὰ ζωὴ ποῦ μόνον ἀνάμνησες τοὺς χορηγοῦσε πονοστόμαχους καὶ σωματικὲς ἀνημπορίες. Ἐκάθησε μ' ὄλον τοῦτο τὸ ἀντρέγγυνο καὶ ψευτοτρώγοντας μὲ ἀνορεξία ἀνοίγε ὀμιλίες ἀπὸ μιὰ μπουκιά στὴν ἄλλη — ἔλεγε στὴ γυναῖκα ὁ νοικοκύρης ὅ,τι ἐκατέβυζε ἡ στιγμή — ἀπκντοῦσε ἐκείνη — πότε σύμφωνα, πότε μὲ διάκριση γνώμη, ἀσήμαντα λόγια, χωρὶς ἀποτέλεσμα κανένα — ἀδιάφορα, ὡχρὰ — γεροντικῆς ἐμπνευστῆς μηνύματα ποῦ ἐδίνανε πρόσκαιρη ζωὴ σὲ σκέψες θλιβερὲς χρωματισμένες ἀπὸ μιὰ φυσικὴ μελαγχολία ἀπὸ δύο γεροντικὲς καρδιὲς μὲ παλμὸ ἀδύνατο ποῦ ἄλλο δὲν αἰσθάνονται παρὰ πῶς ἐρτάκανε στὸν ὕστερο σταθμὸ τῆς ζωῆς.

Ἀπὸ λόγο σὲ λόγο ὡστόσο ἦρθε μπροστὰ κάτι ποῦ ἐρύσησε κάποια δύναμη στὴ φαντασία τοῦ ζευγαριοῦ αὐτοῦ καὶ ἔκαμε τὴν κοιμισμένη μνήμη ν' ἀνηφορήση. «Θυμᾶσαι, — ἔκανε ἡ Χρυσὴ, γυρισμένη κατὰ τὸ Φήμιο — θυμᾶσαι; χρόνια τόσα περᾶσαν ἀπ' ὅτου εἶχες ἔλθει «στὸ σπίτι αὐτὸ γαμπρός — μοῦ φαίνεται ποῦ εἶναι σήμερα σὰ νὰ «σὲ βλέπω ποῦ φιλοῦσες τὸ χέρι τῆς συχωρεμένης τῆς μάνας μας, «μὲ τὸ τραντάφυλλό σου στὴ κοιμπότρυπα — μοῦδίνες λοξά-λοξά κάτι «ματιὲς ἀναμιμένες ἐπερίμενες νὰ γυρίση τὸ κεφάλι ἡ γοργά, ὅπως

«τὴν ἔλεγες, γιὰ νὰ μὲ φιλήσης στὸ στόμα — καὶ μουρμούριζες «στ' αὐτὶ κάτι λόγια χαιδέυτά—μ' ἔκανες νὰ κοκκινίζω — τὰ θυ-
αμᾶσαι δὲν αὐτὰ Φῆμιο; Πῶς πέρασαν τὰ χρόνια!» καὶ κουβαλιόν-
τανε ἡ γρηᾷ στὸ ταῖρι τῆς κοντά, τοῦ περνοῦσε τ' ἀγαμνά τῆς δά-
χτυλα στ' ἀραιὰ του ἄσπρα μαλλιά, ἀκούμπουε τὸ μαραμμένο τῆς
κεφάλι στὴν πλάτη του ἀπάνου καὶ ἀναμέτρουε ἐξακολουθητικὰ τὸ
κομπολόι τοῦ περασμένου καιροῦ, ζητώντας μὲ ἀκράτητη φλυαρία νὰ
ξαναῦρη στὸ σούρουπο τῆς ζωῆς μίαν στάλα νιότη, λίγο ἀπὸ τὸ ἀσυλ-
λόγιστο ἐκεῖνο γέλοιο ποῦ χρόνια δὲν εἶχε στολίση τὰ ἀχνὰ τους
χειλῆ. «Δὲ λησμονῶ ποτὲ» ἐξακολουθοῦσε «τὸ θυμὸ ποῦ σ' ἐκυρί-
εψε μίαν μέρα ὅταν σοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ ποῦ μ' ἐκρυφοκύτταζε ὁ
«ξάδερφός σου ὁ Γιάννης, λογαγὸς πιστεύω τότε. Τί ὠμορφος γα-
αμπρός ποῦ ἦσουνε, Φῆμιο, σὲ καμάρωνα μὲ τὴν ἐπίσημη στολὴ σου
«—μὲ τὰ γάντια σου τ' ἄσπρα—καυμένα χρόνια ἀλησμόνητα πάν-
«τα σὰς ἔχω ζωντανὰ μπροστά μου. Δὲ μπορῶ νὰ ξεχάσω» ἔλεγε ἀ-
κίμη μὲ χαμηλὴ φωνὴ «τὴ χαρὰ ποῦ μ' ἐκυρίεψε, ὅταν γιὰ μίαν
«στιγμὴ ἐπίστεψα ποῦ θὰ σοῦ χάριζα ἕνα παιδάκι καὶ πόση ὕστερα
«λύπη μοῦ πλάκωνε τὴν καρδιά, σὰν ὁ γιατρός μᾶς εἶπε στέρεη γνώμη
«ποῦ ἡ ἐλπίδα ἦταν ψεύτικη καὶ εἴμαστε καταδικασμένοι ἀπὸ
«τὸ Θεὸ νὰ γεράσουμε ἄτεκνοι! Τ' ἀλησμόνησες, Φῆμιο, δὲν αὐ-
«τά;» Μὲ κρυφὸ χαμόγελο τὴν ἄκουε ὁ γέρος καὶ μίαν μυστικὴ ἀκα-
τανόητη πνοὴ ἐγχρωμάτιζε τὸ πρόσωπό του—τὴν ἄφινε τὴ γρηᾷ του
νὰ τὸν χαϊδεύῃ καὶ οἱ δύο τους ἄθελα μὲ αὐτὸ τὸ τρόπο σφιχτοδε-
μένοι ἐπλέανε σὲ γαλήνιο πέλαγο εὐτυχίας ποῦ ἐδρόσιζε ἡ δύναμη
μῆς παλαιᾶς ἀγάπης ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν ἔλειπε παρὰ ἡ κοκκινιά
τῆς νιότης—τὸ ἄρωμα τοῦ Ἀπρίλη—ὁ κίνδυνος τῆς ἀλησμονιᾶς.

Ἐρχόντανε ὡστόσο ἀνέγνωμη μὲ τὸν καφὲ ἡ Ἀσημίνα καὶ ὅπως,
ἀμπόχοντας τὴ θύρα, εἶδε τὸ ἀντρόγυνο σὲ τέτοια ἔκσταση— «Μπᾶ
πολύ κακό» τῆς ξέφυγε καὶ εἶπε «μπᾶ κακομοιριά—γιὰ δὲς μέρα
ποῦ βρῆκανε οἱ γερόντοι καὶ κοκορεύονται!»

A. ΜΑΝΟΥΣΟΣ

Ο ΦΟΝΗΑΣ

«Ἀπόστασα!»

Κομμένη ἡ Μαγδάλω ἔφτασε ὄξω ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς καὶ ἔρριξε κατὰ γῆς
ἕνα μεγάλο δεμάτι κλαριά ποῦ τῶχε φέρει ἀπὸ τοὺς κάμπους. Τὸ χωριὸ
ζωντάνευε ἀπὸ τὸ συνηθισμένο γυρισμὸ τοῦ δειλινοῦ ποῦ καμιά πνοὴ δὲν τὸ
δρόσιζε. Ἡ Μαγδάλω πῆρε ἀπὸ τὴ στέγη τοῦ χαμηλοῦ σπιτιοῦ ἕνα μεγάλο
κλειδί καὶ ἀνοίξε μ' ἐκεῖνο τὴν πόρτα τῆς. Στὸ πλατὺ κρεββάτι ἕνα παιδάκι
ταραζόντανε καὶ ἔκλαιγε.

«Πῶς φωνάζει τ' ἀδέρφι μου» εἶπε ἡ μικρούλα ποῦ ἀκολουθοῦσε τὴ Μαγ-
δαληνή. Ἐκεῖνη ἐπῆρε τὸ παιδί στὴν ἀγκαλιὰ τῆς.

«Ἀχαρό μου, ἡσύχασε! Γώρα θὰ φᾶς» τοῦπε ἀναστενάζοντας· «πότε θὰ
μοῦ προβατεῖ; νᾶρχεσαι καὶ σὺ κάτω!»

«Μαγδαληνή, πᾶμε γιὰ νερό!» εἶπε προβάλλοντας στὴν πόρτα ἡ Στα-
σιὰ ἡ γειτονισὰ τῆς.

«Πρόσμενε, ἂν θέλεις νὰ πᾶμε μαζῆ, ἔχω νὰ συγυρίσω τὸ παιδί μου».

Ἡ Στασιὰ ἐκῆθισε σὲ μίαν χαμηλὴ κασσιέλα. Φαινότανε κουρασμένη καὶ
αὐτὴ. Ἦτανε μαραμμένη, ἡλιοκαμένη, μὲ ἡμεροῦς τρόπους καὶ γλυκεῖα φωνή!
Ἐκοίταζε σοβαρῶς τὴ Μαγδάλω ποῦ πηγαινοερχόντανε μικροκαμωμένη καὶ
ἀνάλαφρη, σὰν κοριτσάκι, δροσερὴ καὶ γλυκομαμάτα, γελῶντας μὲ τὰ παιδιὰ
τῆς σὰ νᾶταν ξέγνοιαστη.

«Μαγδάλω,» τῆς εἶπε σιγὰ «θέλεις νὰ σοῦ τὸ πῶ;... Σὲ σκιαζομαι! Εἶ-
δες πῶς σὰς κοίταζε ὁ ἄντρας σου ὄντας μιλοῦσες μ' ἐκεῖνον;»

Καὶ ἡ Μαγδάλω εἶδε μὲ τὸ νοῦ τῆς τὸν ἄντρα τῆς, πῶς τὴν κοίταζε
πρῶτα, σὰν εἶχε πάει νὰ τοῦ πάρει φαί στὸ καμίνι. Ἀναμμένος ἀπὸ τὴ
φλόγα, λαχανιασμένος, κοκκινισμένος καὶ λυγδερὸς, ἀντίκρουζε μὲ ἄγρια ματιὰ
πότε αὐτὴν καὶ πότε τὸ σύντροφό του. «Ὁ κολασμένος!» ἔτσι τὸν στοχά-
στηκε τῶρα ἡ γυναῖκα του κ' ἔτσι τὸν ἔκραζε στὴ γειτόνισσά τῆς.

«Ὁ, τι ἐγίνηκε, ἐγίνηκε!» εἶπε ἡ Στασιά σοβαρὰ. «ναί, ὁ ἄντρας σου
ἔκαμε φονικό, μὰ θυμήσου, τῶκαμε γιὰ σέβανε κ' ἔχε τὸ νοῦ σου, μὴν τὸ
ξανακάμει.»

Ἡ Μαγδαληνὴ ἐκάθισε σιμὰ στὴ Στασιά κ' ἀνοίξε τὸν κόρφο τῆς γιὰ νὰ
βυζιάξει τὸ παιδί τῆς. «Ὅχι, ὄχι,» ἀποκρίθηκε δὲν ἔκαμε τὸ φονικό γιὰ
μένανε! Ἐγὼ ἤμουνα σιασμένη μαζὶ του, καὶ τὸν κακομοῖρα τὸ Θύμιο δὲν
τονε λογάριάζα. Ἄδικα ὁ Γαβρίλης τοῦ ρίχτηκε σ' ἐκεῖνο τὸ καταραμένο
πανηγύρι. Τῶχε στὸ αἷμα του νὰ κάμει φονικό!»

«Τώρα εἶναι ἄντρας σου!»

«Ναί τὸν ἀκαρτέρεσα νὰ βγεῖ ἀπὸ τὴ φυλακὴ, γιὰτι σκιαζόμουνα μὴ μὲ
σκοτώσει ὡς κ' ἐμέ! Μὰ ἡ ἀγάπη μου πέταξε. Δὲ μπορῶ νὰ τόνε συμπα-
θήσω!»

«Μὰ τώρα φυλάξου, μὴ ματαγένη κανένα πολὺ κακό! Σοῦ λέω πῶς τὰ
ξέρει. Τοῦ τὰ φανέρωσε ὁ Νικόλας ὁ Μακρούς, ποῦ δὲν ξέρω κ' ἐκεῖνος πῶς
τῆμαχθε.» Καὶ σηκώθηκε φοβισμένη. «Θᾶρθεις;» τὴ ρώτησε;

«Ἀκόμα θ' ἀργήσω... πήγαινε μοναχή.»

Ἡ Στασιά ἔφυγε. Ἡ Μαγδάλω ἄφησε νὰ περάσει καμπόση ὥρα κ' ὕ-
στερα ἐβγήκε μὲ τὸ ἄδειο σταμνὶ τῆς.

Στὴ βρῦση δὲν ἦταν ψυχὴ. Τράβηξε λίγο παρακάτου καὶ βρέθηκε σὲ μιὰ
κατοικιά. Ἐκραξε σιγὰ:— «Ἀντρέα!»

«Τί θέλεις;» ἀπολογήθηκε ἓνας ἄντρας βγαίνοντας ἀπὸ τὴν καλύβα.

«Ἄκουσε!—Φυλάξου ἀπὸ τὸ Γαβρίλη. Μοῦπανε ποῦ τὰ φανέρωσε ὄλα
ὁ Νικόλας ὁ Μακρούς. Τρέμω γιὰ σέβανε. Γι' αὐτὸ μᾶς κοίταζε πρῶτα
συμφεφιασμένος.»

Ὁ Ἀντρέας συγχύστηκε. «Ὁ ἄτιμος ὁ Νικόλας» εἶπε «μ' ἔχτρεύεται,
γιὰτι τοῦ πήρα τσ' ἐλθές του, σὰν ἤθελε νὰ μοῦ φάει τὰ ὄβολά μου! Τώρα

ἔπεσα σὲ μπελιάδες κ' ἐγώ. Πῶς νὰ κάμω; Δὲ θᾶθελα ν' ἀφήκω τὴ συντρο-
φιὰ στὸ καμίνι, γιὰτι οἱ δουλειές πάνε καλὰ· μὰ δὲν εἶμαι σίγουρος, ἂ δὲ
φύγω ἀπὸ τὸ χωριό.»

«Θὰ φύγεις, Ἀντρέα; καὶ θὰ μ' ἀφήσεις στὰ χέρια του;»

«Ἐσέβανε δὲ θὰ σὲ βλάψει. ὅπως δὲ σ' ἐβλάψε ὕτε τότες, μ' ὄλο ποῦ-
χες φταίξει σύ!»

Τὰ μάτια τῆς Μαγδαληνῆς βουρκώσανε. «Ἄχ!» εἶπε, «θέλεις κ' ἐσύ νὰ
μοῦ φρετόνεις ἀπάνου μου ἐκεῖνο τὸ κρῖμα!»

Ὁ Ἀντρέας τῆς χάιδεψε γιὰ παρηγοριά τὴν πλάτη. «Τί κάνει τὸ παι-
δί;» τὴ ρώτησε.

Ἡ Μαγδαληνὴ χαμογέλασε. «Εἶναι σὰν τὸ ρόδο» τοῦ ἀποκρίθηκε «ἔλα αὐ-
ριε στὸν Ἀη-Γιώργη θὰ σ' ἐφέρω νὰ τὸ ἰδεῖς.» Καὶ πήρε τὸ μονοπάτι γιὰ
τὸ σπίτι τῆς, ἀνάμεσα ἀπὸ τὲς μεγάλες ἐλθές ποῦ μαυρίζαν στὸ σύσκοτο.
Οἱ καμπάνες σημαῖναν τὴν ἀπόλυση τοῦ σπερνου. Στὸ χωριό οἱ γυναῖκες
κουβέντιαζαν ὄζω ἀπὸ τὲς πῆρες τους. Σ' ἓνα πεζούλι, δίπλα στὸ σπίτι
του, καθότου ὁ Γαβρίλης κ' ἐκάπνιζε σιωπηλός. Ἦταν ἀκόμη νέος, λιγνός
καὶ μαυρειδερός. Σιμὰ του κυλιόντανε παίζοντας τὰ δύο παιδάκια.

Σὰν εἶδε τὴ γυναῖκα του ἀσήκωσε τὸ κεφάλι. ἔβγαλε ἀπὸ τὸ στόμα κα-
πνὸ καὶ κοιτάζοντάς τὴν στὰ μάτια τῆς εἶπε: «Τὸ παιδί σου σὲ θέλει!»

Ἡ Μαγδαληνὴ ἐγύρισε ἀλλοῦ τὴ ματιὰ τῆς κ' ἐμπῆκε μὲ τὰ παιδιὰ τῆς
στὸ σπίτι. Ἐκεῖνος ξακολούθησε τὸ κάπνισμα. Στοχαζότουνε πῶς δὲ λο-
γαρίζουμε κάτι παρὰ τὰ δὲν τὸ κατέχομε πιά... Τόσον καιρὸ δὲν εἶχε
ὑποψιαστῆ ποτὲ τὴ Μαγδάλω καὶ ὡς τόσο δὲν ἦτανε φχαριστημένος, μὰ
ἀδιέκοπα ἐποθοῦσε νὰ τὴν εἶχε δική του σὰν τότες, ὅταν τὸν ἤθελε, ὅταν
δὲν εἶχαν ἀκόμα χροτάσει τὴν ἀγάπη.— Ἐπειτα ἐγίνηκε τὸ φονικό, ὅταν
ὁ ἄλλος παρουσιάστηκε μπόδιο στὴν εὐτυχία του, κ' εἶχε χάσει ἀπὸ τὴ
ζήλεια τὲς φρένες του. Κ' ἔπειτα ἤρθανε τὰ χρόνια τῆς φυλακῆς κ' ἔβλεπε
τώρα ὀμπρός του τοὺς τοίχους τῆς ματωμένους, τρομερὸ τὸ σκοτάδι τῆς,
τόσο ἡ εἰκόνα τοῦ φονικοῦ τὸν εἶχε κατατρέξει ἐκεῖ μέσα... κ' ἐνοιώθη ἀ-
κόμα ἐκεῖνο τὸ πνίξιμο ὅταν ζυνοῦσε κ' ἔλεγε πῶς ἦτανε καρφωμένος σ'
ἓνα σταυρό. Σὰ λευτερώθηκε κ' ἐστεφάνωσε τὴ Μαγδάλω δὲν ἦταν πιά ἡ
ἴδια. Σκιαζότουνε τὸ κρῖμα ποῦ γίνηκε ἢ τοῦ βαστοῦσε ἄχι γιὰτι ἐσκό-
τώσε τὸ Θύμιο; Ποτὲ πιά δὲν ἔγυρε γλυκειὰ καὶ τρεμουλιαστή στὴν ἀγκα-

λιά του, ποτέ πιά δεν τόν αντίκρισε με κείνην τή θερμή ματιά, ποῦ τούχε κεντήσει τόσο γλυκά τήν καρδιά. Μά ἂν ἀληθινά τὸν ἀγαπούσε θὰ τὸνε σπλαχνιζότου· θὰ μάντευε τὸ μαρτύριο τοῦ μετανιωμοῦ! Ἔτσι κανένας ἀπὸ τοὺς δύο δὲν εἶχε χαρεῖ τὴ ζωὴ Γι' αὐτὸ τώρα ἐκείνη γύρευε τὴν ἀγάπη σὲ ξένη ἀγκαλιά. Ὁ Ἄντρέας; Καί νὰ τὸν ἔβγανε ἀπὸ τὴ μέση κ' ἐκείνονε δὲ θὰ ὠφελοῦσε. Ἡ Μαγδαληνὴ θάτανε πάντα ξένη, ξένη γι' αὐτόν, ὡς καὶ τὴ στιγμή ποῦ τὴν κάτεχε.

Κ' ἔτσι ξένη τοῦ φάνηκε τὴν ἄλλη αὐγὴ, ποῦ ἦταν Κυριακὴ, ὅταν τὴν εἶδε ποῦ ἄλλαξε γιὰ νὰ πᾶει στὴν ἐκκλησιὰ. Ἐφρουγε μ' ἓνα καινούργιο κόκκινο μεταξωτὸ τζιπούνι μὲ τὸ ξανθὸ παιδί της στὴν ἀγκαλιά.

«Κεῖνο τὸ τζιπούνι» μουρμούρισε «πότε τόκαμε; τώρα ὕστερα δὲν εἶχε λευτὰ στὰ χεῖρα της γιὰ νὰ τ' ἀγοράσει!»

Σὰν τὴν εἶδε ποῦ γύρισε τῆς εἶπε μὲ βραχνὴ φωνή· «Ἐκεῖνο τὸ τζιπούνι νὰ τὸ βγάλεις.»

Αὐτὴ γλώμιανε κ' ἀνατρίχιασε. «Σὰ δὲ σ' ἀρέσει, θὰ τὸ πουλήσω.»

Φκινόντανε τρομαγμένη. Τὸν ἐφοβόντανε. Τὸν ἔκρινε ἄξιο νὰ τὴ σκοτώσει. Μά αὐτὸς ξεκίνησε γιὰ τὰ μαγαζιά τοῦ χωριοῦ, ἐκάθισε μὲ τοὺς ἄλλους χωριάτες, ἔπαιζε χαρτιά, μίλησε πολιτικά, ἔβρισε, βλαστήμησε κ' ἀσκηώθηκε κ' ἔφυγε. Σπίτι του εἶχε στείλει τὸ γιορτιὰτικο ψῶνι μισὴ λιτρού μπακαλλάρο καὶ κοκκίνοπίπερο, μὰ δὲν ἐπῆγε νὰ γευτεῖ. Ὅλη μέρα τρογυρίζε στὸν κάμπο. Τώρα ὅλος ὁ κόσμος μιλοῦσε γι' αὐτόν. Ὅλοι τὸ ξέρανε πῶς τὸ ὕστερο παιδί δὲν ἦτανε δικό του. Μὰ ἔβλεπε ὁμπρός του σὰν ἄβυσσο τὸ χωρισμὸ του ἀπὸ τὴ Μαγδαλῶ. Καὶ ἡ ἀγάπη του τὸν ξανάγκαζε νὰ μείνει σιμὰ στὴ γυναῖκα ποῦ τὸν καταφρονοῦσε!

Ἄργα ἄργα γύρισε σπιτί του. Στὸν μαῦρον οὐρανὸ ξεβγαίνανε τὰ στέρια θαιμπά. Πέρα ἀπὸ τὴ μαυρίλα ποῦ κουκούλωνε τὰ δέντρα καὶ τὰ λιβάδια μιὰ πάχνη ἀσπροουλιάρα σκέπαζε τὸ πέλαγο. Ἀνάμεσα στὲς φωνές ποῦ σθηνόντανε, στὰ γαυγίσματα τῶ σκυλιῶνε καὶ τῶν τριζονιῶνε τὸ κρᾶξιμο ἔσταζε ἀπὸ τὰ οὐράνια μιὰ βαθειὰ γαλήνη. Μὰ σὰν κάτι χαμένο καὶ ἀδιόρθωτο βέραινε γύρω. Σὰν κάπου νὰ ἀντιχοῦσε κρυφὸ παράπονο· «Γιατί κι' ὁ φονηᾶς νάχει μέσα του ἀγάπη...»

Πάνω σὲ καμπόσες μέρες ὁ Ἄντρέας εἶπε πῶς παραιτᾶται τὸ καμίνι, γιατί

ἔπιασε δουλειὰ στὸ καίμι. Ἐλογαριάστηκε μὲ τὸ Γαβρίλη κ' ἔφυγε ἀπὸ τὸ χωριό. Ἡ Μαγδαλῶ πᾶσιζε νὰ κρύβει τὸ πείσμα της καὶ τὸν πόνο· ὁ ἄντρας της φαινότου νὰ μὴν ἤξερε τίποτα. Ἦταν πάντα λιγόλογος, μὰ κολότροπος μαζῆ της. Τώρα ἦταν οἱ μέρες τοῦ θέρου. Ἡ Μαγδαλῶ μαζῆ μ' ἄλλες γυναῖκες ἔσκυθε πένου στὸ χρυσὸ σιτάρι ποῦ ἀνεμιζότου στὸ λισπύρι καὶ μὲ τὸ κοπίδι τὸ θέριζε. Κάποτες ἀσκήωνε τὴ φωνὴ της μέσα στὰ τραγούδια κι' αὐτὴ.

Τοῦ Γαβρίλη ἡ πρωϊμιὰ εἶχε πάει καλὰ· τὸ γέννημα, ποῦ θὰ τὸ θέριζε παραμπρός, ἐπρόκοβε, ἀπὸ τὸ καμίνι του εἶχε ὠφεληθεῖ. Ἡ φαμιλιὰ θάχε περισσότερη ἄνεση, μὰ ἀμαρτωλὴ τώρα ὡς κ' ἐκείνη δὲν μπορούσε νὰ φαντάζεται πιά ζωὴ χωρὶς καίμι. Ἄνθρωποι εἶμαστε ὅλοι, καὶ ὅλοι ζοῦμε πάνω ἀπὸ τὴ δυστυχία τοῦ ἄλλουνοῦ....

Ἐνα σούρουπο, ὅπως ὁ Γαβρίλης ἐγύριζε ἀπὸ τὸ ἀλώνι, ἀκουσε βαθούρα σιμὰ στὸ σπιτί του. Φωνάζανε τὸνομα τῆς γυναίκος του. Ἐτρεξε ἀνήσυχος. Τὸ σπιτί του ἦταν φουντωμένο καπνὸ. Τὸ μικρότερο παιδί, ποῦ ἔμεινε, ὅπως πάντα, μόναχό του καὶ ποῦ ἐσέρνονταν μὲ τὰ τέσσερα γάμου, εἶχε σιμῶσει τὴ γωνιά, ὅπου ἡ φωτιά δὲν ἦταν καλὰ σθημένη, καὶ τὰ ροῦχα του εἶχαν ἀνάψει. Ἡ Μαγδαληνὴ δὲν εἶχε ἀκόμη γυρίσει, οἱ γειτόνοι κρατούσανε τὸ παιδί, ποῦ, ἂν καὶ φαινότανε νεκρὸ, ἀναταραζότου σὰ νὰ πείσμονε ὁ πόνος του νὰ τὸ νικήσει.

Ὁ Γαβρίλης τὸ συμπόνεσε ὀλόψυχα κ' ἐτρόμαξε γιὰ τὴ λύπη τῆς μάννας.

Ὅταν ἐμπῆκε αὐτὴ, στάθηκε ἀλαλιασμένη, σὰν ἄψυχη, μπρὸς στὴ μεγάλη σφυρὰ. Ἐπειτα ἡ ματιά της ἀντάμωσε τὴ ματιά τοῦ Γαβρίλη καὶ ξέσπασε ἄγρια:

«Φονηᾶ!» τὸν ἔκραξε. «Ἄ φονηᾶ! τὸ παιδί μου!»

«Τώρα ἤρθε ὁ Γαβρίλης» εἶπε ἡ Στασιά ποῦ ὀλότρημη κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της τὸ παιδί. «Ἐγὼ πρωτομπῆκα στὸ σπιτί, σὰν κατάλαβα πῶς κάτι καίότουνε μέσα.»

Κ' ἓνας γείτονας εἶπε: «Τὸ παιδί πεθαίνει.»

Τὸ ἴδιο βράδυ τὸ βγάλανε. Σὰν ἐφύγανε οἱ γειτόνοι, ἡ Μαγδαληνὴ σωριάστηκε κατὰ γῆς μὲ τὸ στήθος βαρὺ ἀπὸ τὸ γάλα, μὲ τὴν ἀπελπισιὰ στὴν ψυχὴ. Ἡ φωτιά ποῦχε τυραγνήσει τὸ παιδί της, εἶχε ζωηρέψει τώρα

και αντίφεγγε πάνω στα σκόρπια ρουχάκια και σ' ένα ατέλειωτο κομματάκι ψωμί. Η μικρούλα είχε αποκοιμηθεί. Ο Γαβριήλ στεκότανε σέμιν άκρη σιωπηλός. Τώρα είχε σιωώσει ο τελειωτικός χωρισμός. Στη θλίψη της και μπρός στον κόσμο του φώναζε τ'όνομα που μ' αυτό τον έλογαριάζε άξιο για καθε έγκλημα. «Φονιά!» τούχε κράζει.

Έβλεπε τώρα τή ζωή του σιμά της και του φαινότανε πώς κάτι δειλό και ταπεινό έμπαινε σ' αυτήν τήν ύπαιθγή του. Αιστανόντανε μία περιφρόνηση γι' αυτήν τή ζωή και για ό,τι τήν έτρογύριζε. Κ' επέθησε να φύγει, να χαθεί, χωρίς παράπνο. Έτσι τού ήταν γραπτό. Όλο τ'ό έλεος του κόσμου κι' αν συμμαζεύότουν εδώ, δε θα κατάφερνε τίποτα.

Τής ειπε: «Άγριο φεύγω! Κει μέσα είναι κομπόσα λεφτά. Στα χέρια σου έχεις όλο τ'ό χτήμα. Σ' αφήνω ελεύτερη. Τήν πλερωμή μου από σέ- νανε τώρα τήν έλχθα!»

Έκείνη τον κοίταζε πονεμένη: «Τάβαλα με σένανε άδικα» τούπε. «Έλεγα, έλεγα, πούθεις να με παιδέψεις!»

«Έγώ;» ειπε αυτός: «ό Θεός!»

«Άχ! τί βροειά που τιμωράει ο Θεός!» εβόγγηζε εκείνη.

ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΤΟΚΗ

ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Σκληρά είναι τὰ ὕστερά σου χρόνια,
 Παπά! Τί θέλεις πιά νὰ ζεῖς;
 Τὰ μάτια σου στήν καταφρόνια
 Τοῦ διωγμοῦ δάκρυσαν! Στή γῆς
 Τοῦ ξένου τόπου εἶδες νὰ θάψουν
 Καί τὸ στεργό σου τὸ παιδί!
 " Ἀκλήρε, πότε πιά θὰ πάσουν
 Γιά σένα οἱ πίκρες κ' οἱ καημοί!
 Ποῦ εἶν' τῆς πατρίδας ἡ ἡσυχία;
 Τὸ φτωχικό καμπαναριό
 Καί σκόρπια δλόγυρα σὲ μία
 Ραχούλα ἰμορφο χωριό;
 Ποῦ εἶναι ποῦ παίζαν τὰ παιδιά σου,
 Τὸ μικρὸ σπῖτι σου κ' ἡ αὐλή: ...
 Δὲν ἀπομένει ἄχ! στήν καρδιά σου
 Παρὰ μιὰ ἀγιάτρευτη πληγή!
 Σὰ δέντρο πὸν τὸ ἀστροπελέκι
 Στή ρίζα τόκαψε βαδιά
 Κι' ἀφανισμένο χάμω στέκει
 Καί δὲν ἀνθίζει ποτὲ πιά!
 " Ἐρμος σιὰ ξένα, μαύρη ἐλπίδα
 Μονάχη σοῦ ἔμεινε ναρθεῖ
 Ἐ μέρα πὸν ἡ στεργή σανίδα
 Στήν κάσα σου θὰ καρφωθεῖ.

ΜΑΡΚΟΣ ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΣ

CHARLES BAUDELAIRE

Ο ΤΡΕΛΛΟΣ ΚΑΙ Η ΑΦΡΟΔΙΤΗ

“Ωμορφη μέρα! Τὸ θεώρατο πάρκο γλυκαίνεται κάτω ἀπ’ τὴ πτερούγα τοῦ Ἡλίου, ὅπως ἡ νεότης κάτω ἀπ’ τὴ δύναμι τοῦ Ἔρωτα.

Ἡ φύση ὀλόγυρα βυθισμένη ἀπὸ θαυμασμό σὲ μιὰν ἀτέλειωτη σιγή, τὰ νερὰ ἀτάραχα σὰ νᾶταν κοιμησμένα, γιορτάζουνε μιὰ γιορτὴ σιγανή, ἱερά, ποῦ δὲ μοιάζει μὲ ἐκείνες τοῦ κόσμου τὶς γιομαῖτες φωνές καὶ θόρυβο.

Ὅτ’ νόμιζε κανεὶς πῶς σὲ μιὰ φωτιά ποῦ λίγο λίγο περσεύει ὅλα πλεῖο πολὺ σπιθηροβολοῦνε, τ’ ἄνθια ζηλιάρικα μὲ τ’ ἀνοιχτὰ τους χρώματα καίονται ἀπὸ πόθο ν’ ἀγωνιστοῦνε μὲ τὸ γαλάζιο τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ μυρουδιές τους θωρητὲς ἀπὸ τὴ ζέστη ἀνεβαίνουν σὰν καπνοὶ ψηλὰ στὸ φλογισμένο ἀστέρι.

Μέσα σ’ αὐτὸ τὸ ἀληθινὸ ἀναγᾶλλιασμα κάτι λυπηρὸ μούχε τραβήζει τὴν προσοχή.

Μπροστὰ στὰ πόδια μιᾶς μεγάλης Ἀφροδίτης, κουβαριασμένοι ἐκεῖ χάμου, ἕνας μπουῖφος, ἕνας ἀπὸ κείνους ποῦ κάνουν τοὺς Βασιληάδες νὰ γελοῦνε, ὅταν ἡ Μετάνοια καὶ ἡ Στενοχώρια τοὺς βρασανίζουνε, ντυμένοι μ’ ἕνα παράξενο ρούχο, γιομαῖτος κουδούνια γύρω στὸ κεφάλι, σηκώνει τὰ δακρυσμένα του μάτια ψηλὰ στὴν Ἀθάνατη Θεά.

Καὶ τὰ μάτια του λένε: «Εἶμαι ὁ ὕστερος καὶ ὁ πλεῖο χαμένος ἄνθρωπος! Χωρὶς ἀγάπη καὶ φιλία μακριὰ ἀπὸ κόσμο, τὸ πλεῖο ἄτελο ζῶο εἶναι καλλίτερό μου. Ἀλλὰ κ’ ἐγὼ εἶμαι καμωμένος νὰ νοιώθω τὴν ἀθάνατη ὁμορφιά.

Ἀλλοίμονο! Θεά! λυπήσου με γιὰ τὴν κακὴ μου τύχη ποῦ μ’ ἔχει κάμει τρελλό.»

Ἀλλὰ ἡ ἄσπλαγχνη Ἀφροδίτη κυττάζει ἀδιάφορα, μακριὰ, δὲν ξέρω ποῦ, μὲ τὰ μαρμαρένια της μάτια.

Μετάφραση Π. ΦΛΑΓΓΙΝΗ

GUY DE MAUPASSANT

ΜΙΑ ΕΓΔΙΚΗΣΗ

Ἡ χήρα τοῦ Παύλου Σαβερῖνα ἐκαθόντανε μοναχὴ μὲ τὸ παιδί της σ’ ἕνα φτωχόσπιτο στὴν ἄκρη τοῦ Μπονιφάτσιου. Ἡ πολιτεία χτισμένη σ’ ἕνα γκρεμό, κρεμασμένη μεριές μεριές ἀπάνου ἀπὸ τὴ θάλασσα, βλέπει πέρα ἀπὸ ἕν ἄγριο στενὸ γιομαῖτο ξέρες τὴ χαμηλότερη μεριά τῆς Σαρδηνίας.

Ἀπὸ τ’ ἄλλο μέρος, σὰν μεγάλη πλατιὰ κορδέλα ποῦ τήνε τυλίγει ὀλόκληρη, περνάει ἀπὸ τὰ πόδια της μιὰ σκισματιά τοῦ βράχου, ποῦ τῆς χρειάζεται γιὰ λιμάνι, ὀδηγώντας ὡς τὰ πρῶτα της σπίτια τὶς μικρὲς φαρβάρες καὶ καθὲ δεκαπέντε μέρες τὸ παληοβάπορο ἀπὸ τὸ Ἀγιατσιο. Ἀπάνου στ’ ἄσπρο βουνό, τὰ σπίτια ἄσπρίζουνε περισσότερο, καὶ φαίνονται σὰν φωλιές ἄγριων πουλιῶν κρεμασμένες ἐκεῖ στὸ βράχο ἀπάνου ἀπὸ τὸ τρομερὸ πέραμα ποῦ τὸ τρέμουνε τὰ καρᾶβια. Ὁ ἀκούραστος ἀγέρας δέρνει τὴ θάλασσα, δέρνει τὸ ἔρμο καὶ γυμνὸ ἀκρογιάλι τὸ φλωμένο ἀπὸ τὸ κύμα καὶ πέφτοντας ἔπειτα ἀπάνου στὸ στενὸ τὸ ἀνταριάζει. Τὰ σελίδια τοῦ ἄφρου, ποῦ κρέμονται στὲς μάθρες κορφές τῶν βράχων, μοιάζουνε μὲ κομμάτια ἄσπρου πανιοῦ ποῦ παραδέρνουν στὸ κύμα.

Τὸ σπίτι τῆς χήρας Σαβερῖνας, χτισμένο ἄκρη ἄκρη στὸ γκρεμό, ἔβλεπε μὲ τὰ τρία παράθυρά του, τὸ θλιβερὸ καὶ ἄγριο ἀπὸ θέαμα.

Ἐξουστ’ ἐκεῖ μοναχὴ της, μὲ τὸ γυῖο της τὸν Ἀντώνη καὶ τὴ σκύλλα τους τὴ Σεμιλάντα, μεγάλο καὶ λιγνὸ ζῶ μὲ μακρὺς καὶ ξερὲς τρίχες, ἀπὸ τὴ ράτσα ποῦ φυλᾶνε τὰ κοπάδια. Ὁ γυῖός της τὴν ἤθελε γιὰ τὸ κυνῆρι.

Ἐνα βράδυ, ὁ Νικόλαος Ραβολάτης, ἐσκότωσε σ’ ἕνα καυγᾶ τὸ γυῖο της, προδοτικά, μὲ μιὰ μαχαίρι ἀπὸ πίσω, καὶ τὸ ἴδιο βράδυ ἐπέρασε στὴ Σαρδηνία.

Ὅταν ἡ γρηθὰ εἶδε τὸ γυῖο της σκοτωμένο, δὲν ἔκλαψε, μὰ γιὰ πολλὴ ὥρα τὸν ἐκτύπηξε ἀκίνητη ἔπειτα ἀπλώνοντας ἀπάνου του τὸ μαρμαρένο της χέρι, ὀρκίστηκε ἐγδίκηση. Δὲν ἠθέλησε κανένα γιὰ συντροφιά καὶ ἐκλείστηκε μοναχὴ, μὲ τὴ σκύλλα της ποῦ οὐρλιάζε. Τὸ ζῶ, ὀρθὸ στὴν ἄκρη τοῦ κρεββατιοῦ, μὲ τὸ λαίμυρ τεντωμένο κατὰ τὸν κύριό του καὶ τὴν οὐρὰ ἀνάμειχα στὰ ποδάκια οὐρλιάζε ἀδιάκοπα. Ἔστεκε ἀκίνητο, σὰν τὴ γρηθὰ ποῦ σκυμμένη ἀπάνου στὸ σῶμα, τὸ κτύπαζε κλαίοντας μὲ χοντρά βουβὰ δάκρυα.

Ο νέος ξαπλωμένος τ' ανάσκελα, με τὸ χοντὸ σκουτό του, τρυπημένο και ξεσκισμένο στὸ στῆθος, ἐφαινότανε ποῦ κοιμάται. Αἷματα ἐγιομίζανε τὸ ποκάμισό του, τὸ γέλεκο του, τὸ πρόσωπό του και τὰ χέρια του. Κομμάτια πημμένο αἷμα, ἐκρεμόντανε ἀπο τὰ μαλιά και τὰ γένηα του.

"Ἄξαφνα ἡ γρηῃ ἄρχισε νὰ τοῦ μιλή και στὸ ἄκουσμα τῆς φωνῆς της ἡ σκύλλα ἐτσώπασε.

«Σύρε, σύρε στὸ καλὸ, παιδί μου, παιδάκι μου, φτωγὸ μου παιδί, θὰ λάβης ἐγδίκηση. Κοιμήσου, κοιμήσου, καλέ μου, θὰ σ' ἐγδικηθῶ. Μ' ἀκοῦς, μ' ἀκοῦς τὴ μάνα σου ποῦ σ' τὸ λεω, και τὸ ξέρεις ποῦ ἡ μάνα σου δὲ λείει ποτέ ψέματα.»

Κι' ἀγάλλ' ἀγάλλια σκύφτοντας ἀπάνου του, ἐκόλλησε τὰ κρύα χεῖλια της στὸ νεκρικό του στόμα.

Τὸ ζῶ τότες ἐξανάρχισε νὰ οὐρλιάζῃ. Ἔβγανε ἓνα μονότονο και μακρὸ οὐρλιατό, ξεσκισμένο και φηβερό.

"Ἐμειναν ἔτσι και οἱ δύο ὡς τὸ πρωί.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ἄντωνης ἐθάφτηκε και ἀμέσως ἔπαψε κάθε κουθέντα γι' ἀφτόνε στὸ Μπονιφάτσιο.

Δὲν ἄφηνε οὔτε ἀδερφό, οὔτε ξαδέφρια. Κανενας ἄντρας δὲ θὰ τὸ ἐγδικηκοῦσε. Μοναχὰ ἡ γρηῃ μάνα του τὸν σκεφτόντανε.

"Ἀπὸ τὸ πρωί ὡς τὸ βράδυ, ἐκύτταζε μακρὰ ἓνα ἄσπρο σημάδι." Ἦτανε ἓνα μικρὸ Σαρδικὸ χωριό, τὸ Λογκοσκάρντο, λιμέρι τῶν Κορσικανῶν ληστώνων ποῦ τοὺς κυνηγοῦσε ἡ ἀστυνομία. Καθόνταν ἐκεῖ μοναχοί τους, ἀπέναντι ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς πατρίδας τους, περιμένοντας τὴν καλὴ στιγμή γιὰ νὰ ξαναγυρίσουν στὸ λόγγο. Ἐκεῖ ἤξερε ποῦ κρούφτηκε και ὁ Νικόλας Ραβολάτης.

"Ὀλομόναχη, καθισμένη στὸ παραθύρι της, ἐκύτταζε ὀλημερίς ἐκεῖ κάτου, σκεπτόμενη τὴν ἐγδίκησή της. Πῶς θάκανε ποῦ βροισκόντανε ἔρημη, ἄρρωστη ἐτοιμοθάνατη. Ἐθυμόντανε τὸν ὄρο ποῦδωκε στὸ παιδί της και δὲν ἔβρισκε ἡσυχία και ἀνάπαψη. Ἡ σκύλλα ξαπλωμένη στὰ πόδια της, σήκωνε κάθε λίγο τὸ κεφάλι και κυττάζοντας πέρα οὐρλιάζε. Μιὰ νύχτα, ποῦ ἡ Σεμιλάντα οὐρλιάζε συχνότερα, ἦρθε στὸ νοῦ τῆς γρηῃς μία ἰδέα τρομερή.

"Ἀφοῦ τὴν ἐσκέφτηκε, καλὰ, ὡς τὸ πρωί, ἀσηκώθηκε τὰ χαράματα και πῆγε στὴν ἐκκλησιά. Ἐπροσεφκήθηκε γριμισμένη στὴ γῆς, παρακαλώντας τὸ Θεὸ νὰ τῆνε βοηθήση, νὰ τῆνε στηρίξῃ και νὰ δώκῃ στὸ μαραμένο

καρμί της τὴ δύναμη ποῦ τοῦ χρειαζόντανε γιὰ νὰ γδικηθῇ τὸ παιδί της. Ἐπειτα ἐξαναγύρισε σπίτι της.

Εἶχε στὴν αὐλή της ἓνα παλῆο χαλασμένο βαρέλι, ποῦ μάζωνε τὸ νερὸ τῆς βροχῆς, τάποδογύρισε, τὸ ἀδειασε, τὸ στερέωσε μὲ παλούκια και πέτρες, ἔπειτα ἔδωσε σ' ἀφτό τὴ σκύλλα της και ἔφυγε.

Ἐπῆγε στὴν κίμαρά της και ἄρχισε νὰ προβατῆ ἀδιάκουπα μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὴ Σαρδηνία. Ὁ φονιάς τοῦ παιδιοῦ της ἦταν ἐκεῖ.

"Ὀλη μέρα και ὀλη νύχτα ἡ σκύλλα οὐρλιάζε. Τὸ πρωί ἡ γρηῃ τῆς ἔδωκε μοναχὰ νερὸ. Ἐτσι ἀπέρασε τὴν ἡμέρα. Ἡ Σεμιλάντα κουρασμένη ἐκοιμόντανε. Τὴν ἄλλη μέρα, τὰ μάτια της ἐβγάνανε σπιθίς, εἶχε τῆς τρίχες ὀρθές και πολεμοῦσε νὰ σπάσῃ τὴ καρδίνα της.

Μὰ οὔτε τότες τῆς ἔδωκε νὰ φάῃ τίποτα.

Τὸ ζῶ, ἀγριεμένο, γαύγιζε μὲ βραχνὴ φωνή. Ἐτσι ἐπέρασε και ἡ νύχτα.

Τὸ πρωί ἡ γρηῃ ἐπῆγε σ' ἓνα γείτονα και τοῦ γύριψε λίγο σανό. Ἐπῆρε ἔπειτα κάτι παλῆοσκουτα τοῦ ἀντρός της, τὰ παραγίομισε μὲ τὸ χόρτο ἐπαράστησε ἔτσι τὸν καρμὸ τοῦ ἀνθρώπου και τὸν ἔδωσε ἀπάνου σ' ἓνα μπαστοῦνι, ποῦ ἐκάρωσε στὴ γῆς μπροστὰ στὴ σκύλλα. Τὸ ζῶ ἐκύτταζε σὰ χαμένο και μ' ὄλο ποῦ τῶτρωγε ἡ πείνα ἐτσώπαινε.

Ἡ γρηῃ τότες ἐπῆγε κι' ἀγόρασε ἓνα μεγάλο κομμάτι κρέας κι' ἀφοῦ ἀναψε φωτιά κοντὰ στὴ Σεμιλάντα τῶψησε.

Ἡ σκύλλα τρελλή, ἐπήδουε κι' ἄφριζε μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὸ ψητὸ ποῦ ἄκουσε τὴ μυρωδιά του ὡς τ' ἄντερα. Ἀφοῦ ἐψήθηκε καλὰ, τὸ πῆρε, και τῶθαλε σὰν κρεβάτι τοῦ ψευτανθρώπου. Τοῦ τῶδωσε καλὰ καλὰ, γύρω στὸ λαιμὸ και ὅταν ἐτελείωσε ἔλυσε τὴ σκύλλα.

Μ' ἓνα τρομερὸ πῆδημα, τὸ ζῶ ἄρπαξε τὸ λαιμὸ και βάνοντας τὰ ποδάρια του στὶς πλάτες του, ἄρχισε νὰ τόνε ξεσκίζῃ. Ἐπεφτε στὴ γῆς μ' ἓνα κομμάτι κρέας τῶτρωγε ἀρπαχτὰ, ἐγυρόντανε πάλε, ἔχωνε τὰ δόντια του στὰ σκοινιά, ἐξανάπεφτε και ξαναπιδούσε ὀπίσω ἀκούραστη.

Τώρα τοῦ κομμάτιαζε τὸ μούτρο στομιές και τοῦαανε τὸ λαιμὸ μπουκούνια.

Ἡ γρηῃ βουβὴ και ἀκίνητη, ἐκύτταζε μὲ μάτι ἀγριεμένο. Ἐπειτα ἐξανάδεσε τὸ ζῶ τῆφνε νηστικὸ ἄλλες δύο μέρες και ξανάρχισε τὸ κρεάζενο ἀφτὸ γυμνάσιο.

Γιὰ τρεῖς μῆνες, τὴν ἐσυνήθισε ἔτσι στὸ ἄγριο ἀπὸ γιόμα, τὸ καμωμένο μὲ στομιεῖς. Τώρα, δὲν τὴν ἔδινε ἄλλο παρὰ τὴν ἕκανε νὰ χουμάη μ' ἓνα σημεῖο. Τὴν ἔμαθε νὰ τόνε ξεσκίζη χωρὶς νάχη τίποτα στὸ λαιμὸ του, ἔπειτα γιὰ νὰ τὴνε φχαριστήση τῆς ἔδινε ἓνα κομμάτι κρέας ψημένο.

Μόλις ἡ Σεμιλάντα ἔβλεπε τὸν ἀχυρένιον ἄνθρωπο, τὴν ἐπιανε τρεμούλα· ἔπειτα ἐκύτταζε τὴ κυρά της ποὺ τῆς φώναζε σφουριχτά, σοῦ, σοῦ!, ἀσηκῶνοντας τὸ δάχτυλο καὶ χουμοῦσε.

Ὅταν τῆς ἐφάνηκε ποῦ ἦρθε ὁ κατάλληλος καιρὸς, ἐπῆγε νὰ ξεμολογηθῆ καὶ ἐμετάλαβε μίαν Κυριακὴ πρωί, ἔπειτα ἐντύθηκε σὰ γέροντας διακονάρης καὶ ἀφοῦ ἐσυμφώνησε μ' ἓνα ψαρά, ἐπέρασε μὲ τὴ σκύλλα της πέρα. Ἐπῆρε σ' ἓνα σακούλι ἓνα μεγάλο κομμάτι κρέας. Ἡ Σεμιλάντα ἦτανε νηστικὴ δύο μέρες καὶ ἡ γρηὰ τῆς ἔδινε, κάθε στιγμὴ, νὰ μυρίζη τὸ κρέας γιὰ νὰ τὴν ἀγριέψη.

Ἐμπήκανε στὸ χωριό. Ἡ γρηὰ ἐπήγαινε κουτσαίνοντας. Ἐρώτησ' ἓνα φούρναρη, ποῦ κάθητ' ὁ Νικόλας Ραβολάτης.

Ἄφτὸς εἶχε ζαναπάκη, τὴν παλιὰ του τέχνη, τοῦ μαραγκοῦ, καὶ δούλεβε μέσα στὸ μαγαζί του.

Ἡ γρηὰ ἄμπωσε τὴν πόρτα καὶ τὸν ἔκραξε.

«Νικόλα, ἔ Νικόλα!»

Ἄφτὸς ἐγύρισε· καὶ κείνη τότες ἀρίνοντας τὴ σκύλλα της ἐφώναξε· «σοῦ, φάτονε, φάτονε!»

Τὸ ζῶ, ἀγριεμένο, ἐχύθηκε καὶ τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμὸ. Ἐκεῖνος ἀπλωσε τὰ χέρια του, τ' ἀγκάλιασε καὶ μαζὺ κυλίστηκαν στὴ γῆς. Γιὰ λίγην ὥραν ἐστριφογύριζε, ἐχτύπουνε τὴ γῆς μὲ τὰ ποδάρια του, μὰ ἔπειτα ἀπόμεινε ἀκίνητος. Ἡ Σεμιλάντα, τοῦφαχνε στὸ λαιμὸ καὶ τοῦ τὸν ἕκανε κομμάτια.

Δύο γερόντοι, ποῦ καθόντανε ὀμπρὸς στὴν πόρτα τους, ἐθυμηθήκανε ποῦ εἶδανε νὰ βγκίνη ἓνας γέροντας διακονάρης μ' ἓνα μᾶθρο σκύλο, ποῦ ἔτρωγε προβατῶντας, κάτι μᾶθρο.

Τὸ ἴδιο βράδυ, ἡ γρηὰ, ἐζαναγύρισε στὸ σπίτι της καὶ ἐκοιμήθηκε καλὰ καὶ περὶκαλα ἐκείνην τὴ νύχτα.

Μετάφραση ΣΠ. ΛΕΥΤΕΡΙΩΤΗ

ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΓΚΑΙΤΕ. — Ἰριγένεια ἐν Ταύροις. Μετάφραση Κ. Χατζοπούλου.

GEIJERSTAM. — Τὸ βιβλίον τοῦ μικροῦ ἀδερφοῦ. Μετάφραση Κ. Χατζοπούλου.

HOFMANNSTAL. — Ἡλέκτρα. Μετάφραση Κ. Χατζοπούλου.

ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ. — Ὁ Πρωτομάστορας. Μουσικὴ τραγωδία μὲ τρία μέρη καὶ ἰντερμεδίο. Διασκευὴ μὲ τὴν ὁμώνυμη τραγωδίαν τοῦ Πέτρου Ψηλορείτη.

GIACOSA. — Σὰν τὰ φύλλα. Μετάφραση Ν. Ποριώτη.

ΛΥΡΑΣ ΘΕΡΟΥ. Μουσικὴς ὀμιλίς.

Γ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. — Ὁ Κόκκινος Βράχος.—Ρομάντζο.

Μ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ. — Ἡ Γλῶσσα μας εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Μακεδονίας.

ΛΕΚΑ ΑΡΒΑΝΙΤΗ Μαλλιαροῦ. — Κούφια Καρδία.

Α. ΣΟΦΙΣΤΗ. — Σονέτα. — Δύο βιβλία.

Ι. ΨΥΧΑΡΗΣ. — Au fils tué à l' ennemi.

ΚΛΕΩΝ ΠΑΡΑΣΧΟΣ. — Οἱ στροφές μου.

Ν. ΚΟΓΕΒΙΝΑ. — Ἔργα. — Μὲ προλεγόμενα Εἰρήνης Δεντρινεῦ.

ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ ΤΩΝ ΕΝΝΙΑ

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗ. — Ἡ Τιμὴ καὶ τὸ χρῆμα. — Διήγημα. Μὲ εἰκονογραφίες χαραγμένες ἀπὸ τὸ Μάρκο Ζαβιτζιάνο.

ΓΟΥΔΙΑΜΟΥ ΣΑΙΕΠΗΡ. — Ἡ Τρικυμία. — Μετάφραση Κ. Θεοτόκη.

ΓΟΥΔΙΑΜΟΥ ΣΑΙΕΠΗΡ. — Ὁθέλλος ἢ ὁ Μαῦρος τῆς Βενετίας. — Μετάφραση Κ. Θεοτόκη.

ΕΙΡΗΝΗΣ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ. — Σονέττα.

ΠΙΝΑΚΑΣ

Δ. ΓΑΛΑΝΗ

	Σελ.
Εικόνα ολοσέλιδη	137
ΕΙΡ. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ	
Γιατί όχι; <i>Διάλογος</i>	17
Σ' έναν πολύξερο. <i>Σατυρικό επίγραμμα</i>	28
Τὸ Σικίχτρο. <i>Διάλογος</i>	30
Σατυρικά ἐπιγράμματα	41
Ἡ ἀνατροφή τοῦ Ντιντή. <i>Διάλογος (μὲ εἰκόνα Μ. Ζαβιτζιάνου)</i>	58
Ὁ Ἡρώας. <i>Διάλογος</i>	64
Ὁ Μῦθος δηλοῦ. <i>Σάτυρα</i>	67
Ὁ ἠθικολόγος. <i>Σατυρικό ἐπίγραμμα</i>	96
Ἀριστοκρατικὴ εὐχισθησις. <i>Διάλογος</i>	103
Περιμένοντας τὸν Πρίγκιπα. <i>Διάλογος</i>	113
Σατυρικά ἐπιγράμματα	124
Διπλοπρόσωπη ἠθική. <i>Διάλογος</i>	137

ΜΑΡΚΟΥ ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΥ

Στὸ πηγᾶδι. <i>Εἰκόνα</i>	3
Ἡ γριζ. <i>Σορέττο καὶ εἰκόν.</i>	16
Τὸ ρημάδι. <i>Ὁλοσέλιδη εἰκόν.</i>	28—29
Τὰ δύο παιδάκια. <i>Εἰκόν.</i> (γιὰ τὸ τι ἔχω τοῦ <i>Hay</i>)	29
Ἡ χωριάτισσα μὲ τῆλογο. <i>Εἰκόν.</i>	53
Στὸ δρόμο. <i>Εἰκόν.</i>	56
Ὁ Ντιντῆς σκοπός. <i>Εἰκόν.</i> (γιὰ τὸ διάλογο κ. <i>Εἰρ. Δεντρινοῦ</i>)	62
Καρμελάδες. <i>Εἰκόν.</i>	67
Στὸ βουνό. <i>Ὁλοσέλιδη εἰκόν.</i>	84—85
Ὁ Τυφλός. <i>Εἰκόν.</i> (γιὰ τὸ διήγημα Ὁ γυρισμὸς <i>Δίδας</i> Ἐλ. Θεοτόκη)	85
Ἡ ἀναδουλειά. <i>Εἰκ.</i> (γιὰ τὸ διήγημα Ἡ ἀναδουλειά <i>Ε. Ζολά</i>)	92
Στὸ θέατρο. <i>Εἰκόν.</i>	113
Περιβολάκι. <i>Εἰκόν.</i>	120
Παιδάκια. <i>Εἰκόν.</i>	128
Χωριάτισσες. <i>Εἰκόν.</i> (γιὰ τὸ διήγημα <i>Δρίς</i> Ἐλ. Θεοτόκη.)	145
Ἀρβανίτισσα <i>εἰκόν.</i>	151
Πρόσφυγας. <i>Ποίημα καὶ εἰκόνα</i>	152—153

ΕΛ. ΘΕΟΤΟΚΗ

Ὁ Γυρισμὸς. <i>Διήγημα (μὲ εἰκ. Μ. Ζαβιτζιάνου)</i>	85
Ὁ Φονηῆς. <i>Διήγημα (μὲ εἰκ. Μ. Ζαβιτζιάνου)</i>	145

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗ

HEINE. Ἡ Λιπνεῖα. <i>Ποίημα μεταφρ.</i>	23
---	----

	Σελ.
Κοσμογονία. <i>Μῦθος</i>	44
HEINE. Τραγοῦδι. <i>Μεταφρ.</i>	70
ΛΟΥΚΡΗΤΙΟΥ. Περὶ φύσεως. <i>Τὸ Προοίμιον μεταφρ.</i>	80
1915. <i>Σορέττο</i>	84
SHAKESPEARE. Ἀρλέτος. <i>Πράξις Α' σκην. Ε' μεταφρ.</i>	107
» » » » <i>Πράξις Γ' σκ. α. μεταφρ.</i>	123

Α. ΚΕΦΑΛΛΗΝΟΥ

ΟΣΣΙΑΝ. Ὁ πόλεμος τῆς Ἴνις-Θόνας. <i>(μεταφρ.)</i>	98
--	----

ΛΥΚ. ΚΟΓΕΒΙΝΑΣ

Βόρκες. <i>Εἰκόν.</i>	2
Ἵδρα. <i>Εἰκόν.</i>	9
Ἡ Στέρνα. <i>Εἰκόν.</i>	40
Ἀπὸ τὴν ἐπιστρατεία τοῦ 1915. <i>Δυὸ εἰκόν. ὀλοσέλιδες</i>	57 καὶ 63
Εἰκόνα ὀλοσέλιδη	92 καὶ 93
Τὰ ἀνάχτορα. <i>Εἰκόν.</i>	112

Ν. ΚΟΓΕΒΙΝΑ

HAY. Τὸ τι ἔχω. <i>Ποίημα (ἀνέκδ. μεταφρ. μὲ εἰκ. Μ. Ζαβιτζιάνου)</i>	29
GOETHE. Ἰφιγένεια. <i>Πραξ. Α' σκην. δ' (ἀνέκδ. μεταφρ.)</i>	68
» » <i>Πραξ. Δ' σκ. β. (μεταφρ.)</i>	91

ΗΛ. ΚΟΥΜΕΤΑΚΗ

Cherchez la femme. <i>Γελοιογραφία</i>	97
--	----

Ν. ΛΕΥΤΕΡΙΩΤΗ

MAXIM GORKI. Ὁ Μπόλντς. <i>Διήγημα</i>	8
--	---

ΣΠ. ΛΕΥΤΕΡΙΩΤΗ

ÉMILE ZOLA. Ἡ ἀναδουλειά. <i>Διήγημα (μεταφρ.)</i>	92
DOSTOYEVSKI. Ὁ ἄντρας τῆς Ἀκούλκας. <i>Διήγημα</i>	129
GUY de MAUPASSANT. Μία ἐγδίκηση. <i>Διήγημα</i>	185

Α. ΜΑΒΙΑΗ

Εἰκόνας ἀνέκδ. ὀγτάστιγα	55
Ὁ Βραχάσης »	102
Κολοῖος καὶ Τοῦνος ἀνέκδ. <i>ἐπίγραμμα</i>	128

Α. Ι. ΜΑΝΟΥΣΟΥ

Μαύρη καρδιά, γελαστό πρόσωπο. <i>Διήγημα</i>	42
Χαμένα νιῶτα. <i>Διήγημα</i>	69

Κόκκαλο ὁ Νικολῆς. Δοῖγμα	Σελ. 121
Τοῦ γέρου τὰ κανάκια. Δοῖγμα	142

ΓΕΡ. ΜΑΡΚΟΡΑ

Ἡ ἐργασία. Ποίημα ἀνέκδ.	3
Τὸ λυχνάρι » »	36
Ἡ ἀπλῆ μας γλώσσα. Ποίημα ἀνέκδ.	54

A. M.

SCHILLER. Τὸ σκεπασμένο στόρισμα στὴ Σάτη. Ποίημα	25
» Τὸ δαχτυλίδι τοῦ Πολυκράτη. Ποίημα	37

Σ. ΝΙΚΟΚΑΒΟΥΡΑ

Ἀπολλώνιο Σονέττο	15
Σονέττο	43
Ἀναστάσιμο. Σονέττο	56
Προσευκὴ στὴ Μοῦσα. Ἔρωσ καὶ θάνατος. Σονέττα	136

I. ΠΟΥΛΑ

Ἰλιάδος Γ'. (μετάφρ. ἀνέκδ.)	4 καὶ 51
Σονέττο. Ἀνέκδοτο	53

IBAN ΤΟΥΡΓΚΕΝΕΦ. Ὁ Ξεροκέφαλος	83
« » » Ὁ Σπούργιτας	112
« » » Ὁ Διακονάσης	120

ΙΟΥΛΙΟΥ ΤΥΠΑΛΔΟΥ

ΤΟΡΚΟΥΑΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ. Ἐλευθερωμένη Ἰερουσαλήμ. Ἄσμα Β. στρ. 1—53 (ἀνέκδ. μετάφρ.)	71
---	----

Π. ΦΛΑΓΓΙΝΗ

BAUDELAIRE. Ὁ Τρελλὸς καὶ ἡ Ἀφροδίτη. (Πεζὸ Ποίημα)	154
---	-----

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

Ὁ Μπέης καὶ τὰ σεράγια του. Ποίημα	125
ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ	159

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ

Σελ. 125 ἔπειτα ἀπὸ στίχ. 124 νὰ προστεθῇ ὁ στίχ.

« νὰ πάη μὲ τὸ φουσατο του τὸν Μπέη νὰ πολεμήσῃ »